

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/759/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114218461
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6114218461.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, 829 48 Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ Q. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXXX/XX, W. W., 2/ Y. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, 3/ P. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XXX, o zaplatenie 4 639,77 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 7C/182/2014 - 58, zo dňa 24. septembra 2015, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a vo výroku o trovách konania, p o t v r d z u j e .

II. Žalovaným 1/, 2/, 3/ náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným 1/, 2/, 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 807,85 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania od 27.03.2014 do zaplatenia, v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku stým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rovnakom rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Žalovaným 1/, 2/, 3 náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobcom uplatnený nárok vyplýva zo zmluvy o mimoriadnom medziúvere a zmluvy o stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcom (veriteľom) a žalovanou 1/ (ako priamym dlžníkom) a žalovanými 2/, 3/ (títo zmluvu podpísali ako ručiteľia) dňa 18.08.2006 ku Zmluve o stavebnom sporení č. 2732061 8 01 uzavretej na dohodnutú cieľovú sumu. V zmysle Všeobecných podmienok a žiadosti žalovanej bol žalovanej poskytnutý, tzv. medziúver vo výške 5 443,81 eur, z tejto sumy žalobca zinkasoval poplatok za spracovanie úveru vo výške 116,18 eur a poplatok za zmenu 16,60 eur. Fakticky bolo žalovanej 1/ poskytnuté 5 311,03 eur. Žalovaná 1/ porušila zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestala riadne a včas splácať, preto žalobca dňa 27.02.2014 vyzval žalovanú 1/, aby vrátila v 7-dňovej lehote zostatok nesplateného úveru, o tomto upovedomil aj ručiteľov (žalovaných 2/, 3/) a ku dňu odstúpenia od zmluvy, t. j. k 26.03.2014 bola neuhradená časť úveru 4 639,77 eur, z toho istina 3 302,41 eur, nezaplatené poplatky a úroky 1 337,36 eur. Z výpisu z odstúpeného medziúveru vyplýva, že do odstúpenia od zmluvy odporkyňa 1/ zaplatila 2 361,79 eur (sčítaním plusových položiek - vkladov za obdobie od 25.06.2006 do 27.02.2014, kedy došlo k čiastočnému vyrovnaníu medziúveru) a taktiež, že k 27.02.2014 boli na účte stavebného sporenia finančné prostriedky vo výške 2 141,39 eur.

3. Nárok žalobcu súd posúdil sčasti za dôvodný. Vychádzal z toho, že Zmluva o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere je zmluva spotrebiteľská v zmysle §23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. a § 53 ods. 4

Občianskeho zákonníka, a daný právny vzťah, vzhľadom na rozhodovaciu súdnu prax, ktorá vyústila do novely Občianskeho zákonníka - zákona č. 102/2014 Z. z. účinného od 1.4.2015, treba posudzovať vrátane otázky odstúpenia od zmluvy a jeho účinkov podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, hoci zmluva bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Odstúpením od zmluvy bola zmluva zrušená od počiatku (ex tunc) v zmysle § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka a zanikli práva a povinnosti z nej. Účastníci zrušenej zmluvy si tak majú navzájom vrátiť poskytnuté plnenie titulom vydania bezdôvodného obohatenia (§ 457 Občianskeho zákonníka). Zmluvná podmienka o odstúpení od zmluvy, dohodnutá v čl. VII zmluvných podmienok, podľa ktorej má dlžník plniť zmluvné povinnosti, napr. zmluvný úrok až do zaplatenia celej pohľadávky aj napriek odstúpeniu od zmluvy je nevýhodnejšia oproti úprave § 48 Občianskeho zákonníka, čo je v rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka (rovnako napr. KS Prešov v rozsudku sp. zn. 17Co/13/2015 zo dňa 14.07.2015, OS Prievidza v rozsudku sp. zn. 5C/59/2015 zo dňa 15.07.2015). Žalovanou 1/ zaplatenú sumu 2 361,79 eur súd v súlade s § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka započítal na vyplatený medziúver - teda voči sume 5 311,03 eur, takže z medziúveru zostala neuhradená suma 2 949,24 eur a po zúčtovaní tohto zostatku medziúveru s prostriedkami na účte stavebného sporenia vo výške 2 141,39 eur (vo výpise ako čiastočné vyrovnanie úveru dňa 27.02.2014) zostáva z medziúveru uhradiť ešte suma 807,85 eur. Vo zvyšnej časti istiny súd žalobu zamietol. Vzhľadom na postavenie žalovaných 2/, 3/ v zmluvnom vzťahu (ručitelia) ich nezaviazal na plnenie solidárne so žalovanou 1/, ale tak, že žalovaným 1/, 2/, 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi prisúdenú sumu. K prisúdenej sume súd priznal žalobcovi aj uplatnený úrok z omeškania, a to odo dňa nasledujúceho po odstúpení od zmluvy, t.j. od 27.03.2014 vo výške 5 % ročne ako žalobca uplatnil.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p. pomeru úspechu účastníkov vo veci v spojení s § 151 ods. 1 O. s. p., pretože úspešnejší žalovaní neuplatnili náhradu trov konania, súd im náhradu trov nepriznal.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, voči výroku, ktorým súd vo zvyšnej časti žalobu zamietol a voči výroku o trovách konania. V napadnutej časti navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

6. Namietal, že súd nesprávne právne posúdil vec, nesprávne aplikoval § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 457 Občianskeho zákonníka, namiesto toho aby aplikoval ust. § 506 Obchodného zákonníka v spojení s § 344 a nasl. Obchodného zákonníka, t.j. súd nepoužil správny právny predpis. Výklad použitý súdom je v rozpore s § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka, z ktorého vplýva že právny vzťah zmluvy o úvere sa má spravovať Obchodným zákonníkom, pričom toto ustanovenie je kogentné (§ 263 Obchodného zákonníka). Súd na základe nesprávnej aplikácie režimu Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že zmluva o úvere na základe odstúpenia zanikla od počiatku podľa § 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka a následne aplikoval ust. § 457 Občianskeho zákonníka. Posudzovať stav v čase uskutočnenia úkonu odstúpenia v roku 2014 podľa právnych predpisov platných a účinných od 01.04.2015 je uplatnením retroaktivity, čo je neprípustné. Povinnosť upravená v čl. VII bod 6 úverovej zmluvy - odstúpením od zmluvy nezaniká právo veriteľa požadovať zmluvne dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia dlhu, vychádza z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a nie je v rozpore s právnymi predpismi, t.j. nemôže ísť o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

7. Poukazuje tiež na to, že na jednej strane súd nepriznáva žalobcovi nárok na úrok dohodnutý v zmluve, nakoľko zmluva sa od počiatku zrušila, ale na druhej strane priznal žalobcovi iba 5 % ročný úrok z omeškania v zmysle ust. čl. VII bod 8 zmluvy. V tomto je rozhodnutie súdu zmätočné.

8. Žalovaní 1/, 2/, 3/ vyjadrenie k odvolaniu nepodali.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

10. Konanie vo veci začalo dňa 22.08.2014, rozhodnutie vo veci bolo súdom prvej inštancie vydané dňa 24.09.2015, odvolanie žalobcu bolo podané pošte na prepravu dňa 13.11.2015 a súdu došlo dňa 16.11.2015, teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (CSP), ktorým bol v zmysle

zrušovacieho ustanovenia § 473 zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a zmien. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Žalobcom uplatnený nárok sa viazal k plneniu z úverovej zmluvy uzavretej k zmluve o stavebnom sporení, ktorú správne okresný súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, hoci bola uzatvorená podľa ust. 497 Obchodného zákonníka. Vo vzťahu k potrebe aplikácie ust. Občianskeho zákonníka v čase rozhodovania (k 24.09.2015) okresnému súdu iné posudzovanie danej veci platný právny stav ani neumožňoval. Právna úprava s účinnosťou od 01.04.2015, v zmysle novely ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa stanovila jednoznačne, že „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. To znamená, že ak si zmluvné strany písomne aj dohodli v zmysle § 262 Obchodného zákonníka, že ich vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy je takéto dojednanie neplatné. Uvedené sa vzťahuje aj na, tzv. „absolútne obchody“ upravené v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku upravená nie je, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné vzťahuje Občiansky zákonník. Okresný súd správne zdôraznil, že z dôvodovej správy k cit. novele vyplýva, že cieľom jej prijatia bolo práve odstrániť dovtedajšiu nejednotnosť rozhodovania súdov v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy a že súd v danej veci rozhodol so zreteľom na ust. § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy a rozhodovaciú prax súdov posudzoval otázku odstúpenia od zmluvy a jeho účinky podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Námietky žalobcu, že súd pri rozhodovaní aplikoval nesprávny právny predpis, nie sú dôvodné.

13. Predmetná zmluva o mimoriadnom úvere a stavebnom úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ide o špecifický produkt stavebnej sporiteľne, kde počas trvania medziúveru istina vytvorená nie je a jednotlivé splátky medziúveru sa prerozdeľujú medzi účet medziúverový a účet sporiaci. Pre neplnenie dohodnutých podmienok žalovanou 1/ žalobca od zmluvy odstúpil, čím došlo k zrušeniu zmluvy ex tunc (od počiatku) v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, ako správne ustálil okresný súd. Potom zároveň správne súd pri rozhodovaní nezohľadnil, že na medziúverovom účte žalobca eviduje, a že v konaní uplatňuje „úroky“ z medziúveru dohodnuté v zmluve, pričom sa súd v odôvodnení náležite vysporiadal so zmluvnými podmienkami čl. VII. Všeobecných obchodných podmienok. Zmätočné (ako sa domnieva žalobca) nie je rozhodnutie súdu ani v tom, keď súd priznal žalobcovi úrok z omeškania „vo výške 5 % ročne s poukazom na čl. VII bod 8 úverovej zmluvy počnúc odo dňa nasledujúceho po účinnosti odstúpenia od zmluvy“, tým súd zdôraznil to, že v takejto úrokovej miere žalobca úrok uplatnil, a teda súd je jeho návrhom viazaný v prípade, ak v zmysle všeobecne platnej právnej úpravy (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka) žalobcovi prináležal vyšší úrok z omeškania, než aký žalobca žalobným návrhom uplatnil.

14. Nakoľko súd rozhodnutie v napadnutej časti vo veci samej potvrdil, potom je správny aj výrok rozhodnutia o trovách konania, ktorý je založený na prevažnou úspechu žalovaných 1/, 2/, 3/ v konaní, ktorí ale náhradu trov neuplatnili a žiadne trovy im ani nevznikli.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní boli v celom rozsahu úspešné žalovaní 1/, 2/, 3/, preto žalovaným odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (100 %). Nakoľko však žalovaným 1/, 2/, 3/ preukázateľne žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, bolo by neúčelné aby o výške náhrady trov konania rozhodoval súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.

2 CSP), a preto odvolací súd rozhodol, že žalovaným 1/, 2/, 3/ sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (viď. uznesenie NS SR sp. zn 6Cdo/176/2016 a sp. zn. 6 Cdo/5/2017).

16. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).